

การศึกษา

สำนึกสากล

อาริสโตเติล(Aristotle)นักปรัชญาชาวกรีกเคยกล่าวไว้ว่า “มนุษย์เป็นสัตว์สังคม (social animal)” เพราะมนุษย์ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันมีการติดต่อสัมพันธ์กัน แม้จะต่างชาติต่างภาษาแต่เราทุกคนก็อยู่ร่วมกันในสังคมโลกและในฐานะที่เราทุกคนต่างเป็นส่วนหนึ่งของโลกใบนี้แล้วเราจะปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อให้ทุกคนบนโลกอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข จึงเกิดศัพท์คำว่า สำนึกสากล ขึ้น วันนี้จึงได้นำคำอธิบายที่คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัยสำนักงานราชบัณฑิตยสภาได้อธิบายไว้มาเสนอ

สำนึกสากล(global-mindedness; world-mindedness) หมายถึงทัศนคติการมองโลกอย่างลุ่มลึกด้วยมุมมองที่กว้างไกลยอมรับความหลากหลายทางวัฒนธรรมมีการใส่ใจต่อประเด็นปัญหาโลกโดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เห็นว่าทุกประเทศต้องมีการพึ่งพาอาศัยกันและอยู่ร่วมกันอย่างสันติและถือว่ามนุษย์ทุกคนในโลกต่างเป็นสมาชิกของสังคมโลกมีหน้าที่ สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค

ใน ค.ศ. ๑๙๕๓ อี.เจ.เฮตต์ (E.J. Hett) ได้สังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสำนึกนานาชาติและความเข้าใจเกี่ยวกับโลก สรุปว่า สำนึกสากล หมายถึง ทัศนคติการมองโลกในลักษณะการพิจารณาตนเองในฐานะที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับสังคมโลกและมีความรู้สึกรับผิดชอบต่อโลกในฐานะสมาชิกคนหนึ่ง สำนึกสากล มีองค์ประกอบ ๕ ประการ ได้แก่ความรู้สึกรับผิดชอบ (responsibility) ความหลากหลายของวัฒนธรรม (cultural pluralism) ผลจากการกระทำ (efficacy) การมองโลกเป็นศูนย์กลาง (global centrism) และการเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน (interconnectedness)

สำนึกสากล เป็นคุณลักษณะสำคัญของการรู้เรื่องความเป็นพลเมืองและสมรรถนะการอยู่ในสังคมโลกซึ่งแสดงถึงความเป็นพลเมืองและพลโลกที่มีคุณภาพผู้เรียนทุกระดับจึงควรได้รับการส่งเสริมพัฒนาให้เป็นผู้มีสำนึกสากลเพิ่มมากขึ้นเพื่อเป็นพลเมืองที่สามารถทำงานและดำเนินชีวิตอย่างประสบความสำเร็จได้ในทุกสถานการณ์.